

שבתון

מאת **איתמר בן-אב"י**

אכן, נשמעו הקולות אשר יעצו לפשרות, לויתורים, להתהבנות.

לא חמומי המח, לא חולי המרנים משני הצדדים הנצים הם שניצחו הזפעם, עם האויב בשערינו, בלתי אם מתוני הרות ובריאי הלכ, שידעו להתעלות מעל לקדחת הרגע גם לספוג לתוכם את הזון העתיד.

אין הדבר רשמי עדיין, אך כבר יצאה הבשורה ותתכננה למרחקים : לא עוד תדע יהודת המחר מחזות מדאיבים כאותו שהתגלגל לעינינו אנו אף לעיני שכנינו באחת השבתות החולפות ובפעם הראשונה מאז תחיתנו העכשוית הושיטו מחנות המתנגדים יד אחזה וברית אלה לאלה. כאשר רדשנו לא פעם מעל עמודי עתון זה צעד כל אחד משני המחנות צעד קדימה, וייפגשו יחדיו בשביל הזהב אשר לאם הדרך הכשולה.

כפי שמוסרים ממקורות יודעי דבר קבע „הועד הלאומי“ — זה ממשלנו העצמאי — פה אחר (והנני מדגיש את הדבר בהדגשה כיוות-דה) כי מותר לדרגל בשבתות ובסופות, אם רק יושם לב לתנאים הבאים :

א) שצורת השבת, במנוחתה המסורתית תישמר גם להבא בכל טהרתה הלאומית.
ב) שפתקאות לא תימכנה ביום השבת לא ליהודים ולא למוכרים.
ג) שבמשך כל זמן הדרגול לא ימכרו בכל רחבי המגרש כל הטראות, מגדנות או ממתקים.
ד) שמכונות ועגלות לא תורשינה לחנות בסביבות שדה המשהק.
ה) שהמשחק עצמו יימשך שעתים לכל היותר.

לתנאים אלה הסכים „המכבי“ הירושלמי למרות הקצוניים אשר בו ובשל הסכמתו זו ויתר הרב אסטרובסקי, חבר ה„ועד הלאומי“, על התנגדותו העיקרונית הסודמת — ובשבת הבאה תנהר ירושלים העבריה באלפיה לחזות במלחמת דרגלנינו — חלוצי תחיתנו — לנצחונות חדשים. מה תבולים באמת יהיו שמינו מעל להררי ציון, מה צוחקה באמת שמשנו בנטותה לעומת התיכון וברצות שונאינו כולם — אם בממשלה עצמה או בקרב הנכרים והשכנים גם יחד — לקבע גם הפעם את תרגילי בחורינו ובחורותינו על פורטי הנצה אשר לצלמונעיהם המהירים, סחזות חדש וסריני יקבעו, אסנם, את נאות ישותנו המתודשה באחרות כרושה נערצה.

* * *

האדרש הרבה, — את הבלתי אפשרי ? — אם בפנותי לרבני ישראל זו הפעם השלישית אתחנן מלפניהם בשם אותם האלפים הנומים לא מניות צרופה, לבלתי יגרמו במשהו לכשלון ההסכם אשר הושג סוף סוף בעזרת המתוכים משני הצדדים ? אם לא הגיעה, לדעתם, שעתם הם בעצמם להיהפך להללים פשרנים, כתקותנו מאתם, ואם עוד נרתעים הם אחר בפני הצעד הבריאי האחר שהצעתיהו להם — כיגום סנהדרין חדשה לישוב כל החכוכים וכל הסיבוכים אשר התערמו במחנות ישראל מאז נסתימה הסנהדרין האחרונה על אדמת האבות — הרי טוב יעשו אם התיחסו יפה למאמץ שנעשה ב„ועד הלאומי“, בהסכמת כל זרמיו כולם, לפתרון בעיה, שנדמתה לא רק כבלתי נפתרת בהחלט אלא גם הרת סכנות חדשות לזרות הבאים. אם צצא לא ימצאו את אותו הסיפוק הנפשי, אשר אליו נשאו את נפשם, בשתי השנים הארוכות לפולמוס ה„כבורי“ בנבולותינו הגה הודה יורו בכל זאת כי דבר מה נעשה אכן בביוון הרצוי גם להם וכי אם רק יתנו ל„דבר מה“ זה זכות קיום ונסיון תיהפך החלטת ה„ועד הלאומי“ לתקדים מטירתי מיוחד במינו, שלא יהיה אפשר לעבר עליו כלאחר יד. בח בשעה, אבל יש לפנות בכל הרצינות הרצויה גם לכל שאר סניפי „המכבי“ בארץ, לכל פלוגות ה„ספורט“ בכלל, — ימניים כשמאליים, — לכל הדואנים לשלום הישוב העברי במלחמתו לקראת קיומו, שגם מצדם ייעשה הנחוץ לאישור ההחלטה הנזכרת למעשה בכל פינות הארץ. ממה נפשך : אם למשמעת לאומית מטיפים מנהיגי השמאל — ואתם גם אנחנו בזה לכל הפחות — יהיו נא גם הם בנשמעים, בציתנים. כל יוגר, כי רק ליעה פלונית או פלוגה אלמונית מוכנה לפקודה מנבזה. כל הארץ כולה תלך בדרך אשר התווה לפניה ה„ועד הלאומי“, שרוב חבריו ומזכירו הראשי הם באי כח השמאל בכבודם ובעצמם.

* * *

ומכיון שנמצאה הדרך לתיקון ראשון מדוע לא תבוקשנה דרכים לתיקונים אחרים ? מדוע, למשל, לא תושלם השבת העברית, עם שתי שעות משחקיה המותרים, בזה שיחפכו את ערב השבת ליום טוב ממשי, לא רק בשעות ידועות אחר הצהרים בלתי אם עוד משעות הבוקר ? אהובים עלינו ערבי השבתות. מי מאתנו אינו מיהל בבילון עינים לא כל כך לעצם השבת, כליום שלפניה, הלובש בעינינו מדים יוצאים מן הכלל כאמת ? נדמה הדבר, כאילו אין כרמדותי החמח בשעות האחרונות לכל יום"ו ויום"ז. תהפך נא ארץ ישראל את היום הזה למועד אמתי, ליום טוב שלם בנוסחה הפסחית והסוכותית. תהיינה כל שעות חיום המובחר הזה חפשיות בהחלט לכל איש מישראל. ייסגרו נא כל המשרדים עוד ביום"ח, אם גם יצטרכו הפקידים לשבת עד לשעה מאוחרת בלילה בעבודה שתנעם להם מאד, אם רק יידעו כי שני ימים לפניהם למנוחת-שאננים. חופש גמור לכל תלמידי בתי הספר בערבי השבתות, כאשר

הנהיג בית ספר אולינה דה רוטשילד עוד מלפני חמשים שנה בירושלים. רק ב„מיעוד“ זה של יום"ז יימצא הפתרון הרצוי באמת לשאלת השבת, עם כל משחקינו, מרוצינו, התחרויותינו, — בלית כל המסחר המקושר בהן בהכרח — מרוכזים בו מכל צד, והוקל על ידי כך בהרבה מצבם של „המכבים“ המבקשים, בצדק, מקורות הכנסה להתפתחותם המהירה (בקרוכ ימנה „מכבי“ ירושלים בלבד לרוב לאלף איש !) גם יוסר כל גרעין לויכוחים סוערים עם החרדים, שכל „קוצה של יוד“ בשמירת השבת היא להם „תורה למשה מסני“.

אם לערב שבת יום טובי זה יוסיפו, בעתיד רחוק אולי, גם את מחצית יום הראשון כנהוג עם „אסרו חג“ בכלל להמשכת המשוחקים גם לגמירתם העסקית, תוחזר לשבתנו חסדמונית — המסורת והגמשכת שבמחנותינו למדינות העולם כולו — עטרתה האמתית. עצם הסערת אישר לערבי שבתות, ב„ספורטיותם“ המפותחת, והליאות הגופנית אשר תלונה בהכרח, תטילינה על צעירינו ועל צעירי-תינו את הגעגועים לאותה מנוחה שלמה, מקיפה, עריצה כמעט שעליה חלמו חוקסינו חסדמונים וישעל אדותיה חולמים כל רופאי העולם.

* * *

לחומש שבוע בודה ולשבת כפול — ה מתגעגע כל העולם העמל, העובד, חיונם, הסוחר בדור הזה. ובדרך לכך היתה אנגליה עם ה„ויקטוריאני“ שלה, המתחיל ביום שבת בצהריים ומסיים ביום ב' בבוקר. — מנהג הנהוג עכשיו אף בבתי-המסחר הגדולים בצרפת !

יותר נועז מהם היה הנרי פורד, התעשיין האמריקני הגדול. פורד היה הראשון שחפך את הגעגוע הכללי הזה לממשות היום יום בקבעו את ימי העבודה בכל בתי החרושת אשר לו בארצות הברית גם בשאר מדינות העולם לחמש רק — ומחשכח זאת לא בלבד שלא הוסיק לו, אלא היא היא שגרמה להעשירו בהרבה, בחיות פועליו נאמנים לו טאין כמותם בבתי חרושת אחרים. וכבר הולכים בעקבותיו רבים.

בולשביה מנסה אף היא מצדה לתנחיל את הושש ימי העבודה בנבילותיה, ואלמלא שגעונה להריסת השבת שבעקבותיו כי עתה היתה גם לה מאירה ההצלחה את פניה, ובכל אופן צריך לחכות למה שיתן לנו נסיונה הגדול.

מדוע לא תלך ארצנו עוד צעד קדימה ? מדוע לא תהיה מדינת האם לכל „שבתות“ העולם גם מדינת האם למורחב שבתיקונם בחיותו גם הנשר הסופי לשלום כל הדתות ?

ר ב ו ע במקום ש ב ו ע.

ימים טובים ביום"ו וביום"א..

ושבת עבריה ומסרתית באמצעיתם, שבת בכל משמעת המלה ההולמת הזאת, בהיותה אלעל חיופי האמוני לישראל בארצו לאחר ארבעת אלפי שנות קיומו.

וכ„שלום“ אשר כבש את דרכו בארצנו למלת הפגישה בין איש לתברו גם בשורות הנכרים, בן הדרך ברכה חדשה מרקיעי ארצנו בכל סוף רבוע לאמר :

„שבת ון !“.